

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 47 (12703)

ŚRODA, 6 września 1995 r.

cena 60 ct

W październiku odbędzie się spotkanie parlamentarzystów Litwy, Polski i Rosji

Wzorem przewodniczący Sejmu Litwy Jurisėnas przyjął na jego imię zadecyzowanego i pełnomocnego ambasadora Polski na Litwie Jan Władkię, informuje ELTA.

Ambasador przekazał Česlovasowi Jurisėnasa list marszałka Sejmu polskiego Adama Struzka z propozycją przeprowadzenia spotkania parlamentarzystów Litwy, Polski i Rosji w dniach 11-14 października br. Wskazano na imiennego tego spotkania ambasadora z inicjatywą tego spotkania Adama Struzka, ideę spotkania jes-

zcze w roku ubiegłym zaakceptowali Česlovas Jurisėnas i przewodniczący Rady Federacji Rosyjskiej Władimir Szumjeko.

W spotkaniu, które ma się odbyć w województwie suwalskim i obwodzie kaliningradzkim, wezmą udział członkowie parlamentów Litwy, Polski i Rosji, wybrani w okręgach przygranicznych tych państw. Jak twierdzi Česlovas Jurisėnas, mają być omówione kwestie współpracy krajów na szczeblu międzyparlamentarnym i

międzyrządowym. Najwięcej uwagi udzieli się współpracy regionów przygranicznych.

Podczas spotkania Česlovasa Jurisėnasa z ambasadorem Polski omówiony został program wizyty premiera polskiego Józefa Oleksy na Litwie.

Józef Oleksy, który przez dłuższy czas kierował Sejmem polskim, a w tym roku mianowany został premierem kraju, z oficjalną wizytą odwiedził Litwę w dniach 15-16 września.

Telewizja polska — dla nas

Wczoraj w Wilnie gościli przedstawiciele kierownictwa Telewizji Polskiej w składzie prezes TVP Wiesław Walendziak, dyrektora biura współpracy zagranicznej TVP Jerzy Romafski, dyrektora TVP Polonia Leszka Wasiury oraz dyrektora artystycznego drugiego programu TVP Niny Terentjew. Wizytę zorganizowała Fundacja "Telewizja dla wszystkich". Goście odbyli rozmowy z kierownictwem Ministerstwa Łączności Litwy w osobie sekretarza Gintautasa Pangońisa, dyrektorem generalnym Litewskiego Centrum Nadawczego Radia i Telewizji Egidijūsem Žilūsem oraz dyrektorem TV Bałtyckiej Gintarėm Songailą. Telewizji Polskiej chodziło o to, aby w sposób twórczy rozszerzyć przekazanie programu polskiego na Wilno i Wileńszczyznę, gdyż jak wiadomo dotychczasowa umowa z TV Bałtycką na przekazywanie programu TV Polonia wygasa w końcu bieżącego roku. Jakże są wyniki wstępnych rozmów?

— Chcę zaznaczyć, — mówi prezes TVP Wiesław Walendziak, — że rozmowy odbywały się w atmosferze życzliwości, wyrozumienia i dobrego klimatu. Ugodniłmy, że prześlemy Litwie w dzierżawę na 10 lat nadajnik o takiej mocy, który będzie nadawał polski program w promieniu 50 kilometrów wokół Wilna. Stacja dostalaby osobny kanał, przez który będzie transmitowana TV Polonia. Może to nastąpić już tej wiosny, Pan Songaila jako szef TV Bałtyckiej zgodził się do tego czasu nadal transmitować TV Polonia. Oczywiście jesteśmy gotowi wspierać waszą lokalną telewizję pomocą techniczną, szkoleniem kadr itd.

Prezes Fundacji "Telewizja dla wszystkich" Artur Płoszko mówi: — Dopóki nie będzie pełnej gwarancji, że będziemy mieć retransmisję TV Polonia na okrągło, bez żadnych zakłóceń i przerw, specjalnych prac w tworzeniu lokalnej TV nie będziemy podejmować. Gdy zaś będzie funkcjonował nadajnik, wówczas prawo litewskie zmusi nas do tworzenia lokalnego programu. W tej chwili o kształcie programu nie można nic konkretnego powiedzieć. Będziemy się starać, by był atrakcyjny.

Kryszyna ADAMOWICZ

Miejsce Litwy — w Europie Środkowej

Przedstawiciel Litwy weźmie udział w konferencji CEFTA w Brnie

W kilka dni w czeskim mieście Brno odbędzie się spotkanie premierów państw Europy Środkowej. Po raz pierwszy weźmie w nim udział przedstawiciel Republiki Łotewskiej — minister spraw zagranicznych prof. Povilas Ogijs.

W literaturze istnieje szereg politycznych, które chciałyby na swój sposób wyrazić opinię o granicach regionów geograficznych. Według nich Litwa powinna być pod "sferą wpływu" jednego z wielkich sąsiadów. Komisja Republiki Litewskiej jest samozwańczym państwem, które już się odwołuje do prawa równego partnerstwa państw Europy, stanowiąc jej polityczny i życiowo ważny element komponentu.

Choczący rząd uważa, że los Litwy powinien być łączący drogą podobnych państw Europy Środkowej — Polski, Czech, Węgier. Dlatego Litwa, jak i inne te kraje bałtyckie, jest w sferze

zainteresowania uczestników CEFTA (porozumienia o wolnym handlu w Europie Środkowej). Z naszej inicjatywy zwróciliśmy się do kierowników rządu Europy Środkowej i dzięki aktywnemu poparciu Litwy przez premierów Polski Józefa Oleksy, Czech — Vaclava Klauza, kierownika rządu Węgier Djula Horna otrzymano zaproszenie na konferencję CEFTA w Brnie. Orientacja na Europę Środkową — to jedna z dróg urzeczywistnienia strategicznych zadań polityki zagranicznej Republiki Litewskiej. Natomiast sympatie europejskich sąsiadów — to obecnie realnej sytuacji na Litwie.

Przy okazji chcę zaznaczyć, że rola Litwy w Europie Środkowej zostanie omówiona z premierem Polski J. Oleksym, który wizytę w naszym kraju w dniach 15-16 września, tj. od razu po spotkaniu w Brnie.

Adolfas ŚLEŽEVIČIUS

Józef Oleksy przybędzie na Litwę

Zostało uzgodnione, że premier Rzeczypospolitej Polskiej Józef Oleksy w dniach 15-16 września będzie gościł z wizytą roboczą na Litwie.

W poniedziałek o tej wizycie, jej programie i celu premier Adolfa Śleżewičius rozmawiał telefonicznie z kierownikiem rządu Polski, poinformował agencję ELTA rzecznik prasowy rządu.

Premier podziękował koleżed z Polski za szczególnie aktywne i konsekwentną pomoc w utrwalaniu stosunków Republiki Litewskiej z państwami Europy Środkowej. Konkretnym przejawem takiej pomocy jest zaproszenie przedstawiciela rządu Litwy do udziału w konferencji CEFTA w Brnie.

W czasie spotkania roboczego omówi się różne problemy dwustronnych stosunków. Między innymi będzie mowa o rozwijaniu współpracy między służbami granicznymi. Premierzy zdecydowali, że jeszcze w drugiej połowie bieżącego tygodnia na pograniczu spotkają się grupy ekspertów, które przystąpią do propozycji kierownikom rządów.

Pierwsze posiedzenie jesiennego sesji Sejmu odbędzie się 10 września

Taka decyzja podjęta została 5 września na posiedzeniu Zarządu Sejmu zgodnie z art. 64 Konstytucji Republiki, która głosi, że sesja wiosenna Sejmu rozpoczyna się 10 marca, a jesienna — 10 września. Rozpocznie się ona o godz. 11.

Na posiedzeniu Zarządu Sejmu omówiono projekt jego porządku

dziennego, który zostanie zatwierdzony na zgromadzeniu starostów. Zgromadzenie starostów odbędzie się w przeddzień sesji.

Na posiedzeniu Zarządu Sejmu zaproponowano, aby posiedzenie sesjowe było bezpośrednio transmitowane w II programie Litewskiego Radia.

Litewska straż graniczna obserwuje ćwiczenia wojsk rosyjskich

Przedstawiciele litewskiej policji granicznej obserwują odbywające się w obwodzie kaliningradzkim strategiczne ćwiczenia "Zachód-95" wojsk rosyjskich.

Ćwiczenia mają na celu skoordynowanie wspólnych działań rosyjsko-wojska pogranicza z innymi resortami, uczestniczącymi w ochronie granicy państwowej.

Litwa na rozpoczętych w poniedziałek ćwiczeniach reprezentuje dowódcę oddziału przygotowania zawodowego i bojowego Departamen-

tu Policji Pogranicza pułkownik Petras Jakubenas i starszy komisarz jednostki policji pogranicza w Paegejii Sigitas Černeckis. Litewskich obserwatorów zaprosił dowódca ćwiczeniami dyrektor Rosyjskiej Federalnej Służby Pogranicza generał pułkownik Andrius Nikolajew.

Pracownicy departamentu policji pogranicza oceniają zaproszenie jako dobry znak świadczący, że rosyjska straż graniczna jest gotowa do współpracy w zwalczaniu nielegalnej migracji, przemytu broni i narkotyków. Rosja na ćwiczenia zaprosiła także obserwatorów z Polski i Szwecji.

W tygodniowych ćwiczeniach biorą udział cztery formacje rosyjskich wojsk pogranicza, wojska lądowe, morskie i powietrzne siły zbrojne, a także Flota Bałtycka, Kaliningradzki Regionalny Zarząd Celny, Federalna Służba Migracji, Zarząd Zachodniej Floty Rybackiej akwenu bałtyckiego, Komitet Ochrony Środowiska i Zaobwod. Przyrody Obwodu Kaliningradzkiego. (BNS)

Do końca prenumeraty zostało 4 dni

KURIER WILEŃSKI — dziennikiem

Twoim i dla Ciebie!

Nasze zadanie — 67218

PRENUMERATA NA PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ 1995 ROKU

trwa do 10 września br.		
Koszty dla Czytelników "K.W." na Litwie		
	na 1 mies.	na 3 mies.
bez dostarczenia	8,00 Lt	24,00 Lt
z dostarczeniem	11,55 Lt	34,85 Lt
w redakcji	6 Lt	18 Lt

PRENUMERATĘ Z DOSTARCZANIEM MOŻNA ZAKAŹNIĆ NA KAŻDEJ POCZTCE.

Przemuera bez dostarczenia można załatwić w redakcji "Kuriera Wileńskiego" LAISVĖS PR. 60, PIETRO XI, POKČŲ 1115, W ALICIA KLIMASZEWSKIEJ W POLSKIEJ KSIĘGARNI S.K. ul. OSTROBARMASKA 9, tel. 62-55-06, od poniedziałku do soboty w godzinach 9-18. Zaprenumerowany egzemplarz będzie można odebrać w redakcji, Ci, którzy zaabonowali nasz dziennik w kalendarzu, będą mogli odebrać go przy ul. Ostrobramskiej 9.

"KURIER" JAKO JEDYNA CODZIENNA GAZETA POLSKA NA WSCHODZIE NIA ZNA GRANIC

Tyko prenumerata zapewni Ci stały kontakt z naszym piśmem w Polsce i w innych krajach świata w 1995 r.

Koszty dla Czytelników zagranicznych wynoszą: miesięcznie — 10 USD, na kwartał — 30 USD, półrocznie — 50 USD, na rok — 100 USD. Adres korespondencyjny: LITHUANIAN JOINT-STOCK INNOVATION BANK (WILNO), LITHUANIA, Acc. NO. 250070886, k 260101747

Wyświęcenie figury Chrystusa Króla

W niedzielę po południu na Górze Piłika przy drodze Turmieżki — Straszki (ul. Verkių 150), wywieziono figurę Chrystusa Króla.

Historia sięga 1928 roku. Wincenty Bartosiewicz wybudował na Górze Piłika figurę Chrystusa Króla na pamięć cudownego uzdrowienia córki. Minęło wiele czasu i figura znów zainicjowała promienie wiary i miłości chrześcijańskiej.

Zo składek mieszkańców i ogromnej pracy ludzi oraz pomocy finansowej kocięciola i papierni, figura została odczarowana.

Ta niecodzienna uroczystość zgromadziła dużo wiernych. Wika-riusz kocięciola p. Sw. Krzyża w Kalwarii ka. Rimantas Maskoliusas wywieścił figurę.

Zebrań długo modlili się proząc o opiekę i błogostawieństwo Chrystusa Króla.

Tekst i zdjęcie Bronisławy KONDRATOWICZ

Sentencja dnia
Człowiek może być zakochany, jak szaleniec, ale nie jak gupiec.
La Rochefoucauld

Znad Wilni
Radio 73.34/103.8 FM
19.00 -
Koncert życzeń

Kalejdoskop wiadomości

Konsultacja w sprawie bezpieczeństwa i polityki obronnej

W Ministerstwie Spraw Zagranicznych RL odbyły się konsultacje funkcyjnaruszy Litwy i Wielkiej Brytanii w kwestiach bezpieczeństwa i polityki obronnej. W konsultacjach wzięli udział sekretarz Ministerstwa Spraw Zagranicznych Litwy Albinas Januška, pracownicy departamentów Polityki i Integracji z Europą MSZ, departamentu polityki obronnej i planowania MKK. Delegacji Wielkiej Brytanii przewodniczył dyrektor departamentu polityki bezpieczeństwa MSZ Wielkiej Brytanii Alyson Balles, nadzorczyjący i pemonchomy ambasador Wielkiej Brytanii na Litwie Thomas T. Macan.

Na konsultacjach omówiono zagrożenia rozszerzenia NATO.

Osiągnięcia litewskich fizyków interesują naukowców całego świata

Wczoraj w Wilnie rozpoczęło się dziesiąte Sympozjum Szybkich Procesów w Poluprzewodnikach. Wspomniane forum co 3 lata organizuje Instytut Fizyki Poluprzewodników wraz z Uniwersytemem Wileńskim.

Na tegorocznym forum naukowcy z Litwy i z zagranicy wygłosili ponad 130 referatów.

Wileński sympozjum kontynuuje tradycje zorganizowanego w 1971 roku przez profesora Jurasa Pożele, odgólnizykowego forum "Plazma i zmienność prądu w ciałach stałych" — spotkania naukowców z różnych centrów naukowych, badających procesy nierównoważności w ciałach stałych, przyrządach półprzewodników i strukturach tego typu.

Zakończyło się spotkanie delegacji szefów celných i granicznych Litwy i Białorusi

W Departamencie Cół zakończyło się spotkanie delegacji szefów celných i granicznych republik Litwy i Białorusi. Podczas spotkania omawiano projekty dwóch międzyrządowych porozumień, które zamierza się podpisać. Zasadniczo uzgodniono projekt porozumienia o współpracy w zwalczaniu łamania ustaw celných, omówiono zasady współpracy przy przejściach granicznych.

Poza tym, podczas negocjacji omówiono wykonywanie podpisanych w 1992 roku międzyrządowych porozumień w dziedzinie celných Litwy i Białorusi w sprawie dokumentów celných na ładunki transportowe oraz uznania dokumentów i stempli celných.

Coraz więcej nielegalnych migrantów i złodziei mieszkaniowych

"W ciągu ośmiu miesięcy zbiegłego roku dokonano 4103 przestępstw" — powiedział na konferencji prasowej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych minister MSW Romasis Vaitekūnas. Najczęściej przestępstwa — to kradzieże mieszkaniowe. W ciągu ośmiu miesięcy okradziono 3961 mieszkań. Wzrosła także liczba gwałtów, morderstw, kradzieży środków transportowych. Zmniejszyła się natomiast liczba kradzieży bytów, przypadków wymuszenia milczenia.

Kolejnym aktualnym problemem, poruszanym na konferencji prasowej jest nielegalna migracja. Obecnie na Litwie zatrzymano 170 migrantów. Dobowo jeden nielegalny uciekinier kosztuje nasze państwo 40 litów.

Grzywna za opóźnione sprawozdania

Komisja Papierów Wartościowych za nie złożone w ustalonym czasie roczne sprawozdania przedsiębiorstwa grzywny 600 litów ukarała kierownika wileńskiej spółki akcyjnej "Arseka". Komisja ostrzegła także "Instytut restauracji zabytków SA w sprawie naruszenia terminów rozpowszechniania akcji wskazanych w Memorandum Emisji Akcji.

Na okres miesiąca zawieszono pozwolenie wykonywania operacji z papierami wartościowymi przedsiębiorstwa maklera finansowego "Visvaldis ir Kompanija" ZSA, jako że obecnie w przedsiębiorstwie nie pracuje ani jeden makler finansowy.

Porachunki?

Członkowie zarządu Związku Zawodowego Nauczycieli Litwy, którzy 31 sierpnia zebrał się na pierwsze posiedzenie, znaleźli zmieniony zamek w drzwiach gabinetu, a po otwarciu drzwi następnego dnia zobaczyli zrzucone do skrzyni wabinę dokumenty.

Z badań "Respubliki"

wniosujemy, że spośród działaczy społecznych, którzy najlepiej by reprezentowali interesy ludzkie, mieszkańcy Litwy na pierwszym miejscu stawiają A. Brazauskasa (19,0 proc.) na następnym E. Bičiūnaskasa (14,0), V. Landsbergisa (12,0), V. Adamkusa (9,0). Śwego zdania na ten temat nie ma 32 proc. spośród zapytanych, a 22 proc. uważa, że w tej chwili takimi działaczami na Litwie nie ma.

"Baltija" buduje i modernizuje statki przeznaczone dla Litwy

Stocznia "Baltija" zakończyła modernizację ostatnich dwóch statków prywatnej spółki żeglownej morskiej "Vytutas" — "Julius" i "Martynas", zamontowała korpus budowanego dla Litewskiej Żeglownej Morskiej statku "Gedyminas" a obecnie szykuje się do próby cumowania odbudowanego po pożarze statku do przewożenia suchych ładunków "Vytutas".

Wkrótce Litewska flota handlowa zwiększy się o 4 statki, zbudowane w Kłajpedziej Stoczni "Baltija" i hiszpańskiej "Astilleros de Chuehua". Litewska flota morska zaproponowała Hiszpanom, by montowanie korpusów tych statków powierzyła kłajpedzianom.

We czwartek w Tallinie spotkają się prezydenci krajów bałtyckich

W najbliższy czwartek odbędzie się spotkanie prezydentów Estonii, Litwy i Litwy Lenarta Meri'ego, Guntisa Ulimanisa i Algirdasa Brazauskasa.

Na spotkaniu omówi się dalszą współpracę krajów bałtyckich w dziedzinie polityki, ekonomii i życia społecznego, a także poszczególne kwestie polityki zagranicznej aktualne dla tych krajów.

Doradca prezydenta do spraw polityki zagranicznej ambasador Justas Pačekis poinformował, że po spotkaniu, być może, zostaną podpisane odpowiednie dokumenty.

Przywódcy krajów bałtyckich zgodnie z tradycją spotykają się dwa razy do roku. Ostatnie ich spotkanie odbyło się tegoroczny wiosną.

Zatrzymano nową grupę uciekinierów

W poniedziałek we wsi Czarny Bór w rejonie wileńskim zatrzymano kolejną grupę nielegalnych emigrantów.

Ustalono, że 22 obywateli Indii i Pakistanu nielegalnie przybyło z Białorusi. Jak wiadomo, Białoruś i Rosja bez utrudnień przyjmują uciekinierów z powrotem, jeżeli są dowody, że trafili na Litwę właśnie przez te kraje. Ministerstwo Spraw Zagranicznych Litwy zdążyło do zainicjowania rozmów z Białorusią i Ukrainą w sprawie niezwłocznego zawarcia umowy o zwrocie nielegalnych migrantów.

Nie licząc nowej grupy uciekinierów, w poniedziałek na Litwie było około 170 zatrzymanych nielegalnych migrantów.

Na podstawie doniesień agencji BNS, ELTA, radia, prasy i inf. własnych przygotowała Krytyka ADAMOWICZ

W Rządzie RL

Zmiany reżimu celnego dla podróżujących przez Litwę

Od 1 października zostanie częściowo zmieniony reżim celnego dla podróżujących przez terytorium Litwy.

Zgodnie z uchwałą rządu z 30 sierpnia osoby, nie mające statusu podmiotu gospodarczego, od tej pory obowiązują zakaz nie tylko na wóz i wywóz z Litwy, lecz i wóz oraz wywóz na terytorium Litwy i stosować wobec nich wspomnianego trybu nie ma sensu.

Podróżnym zabrania się transportować przewozić rzeczy lub towary w ilościach większych niż w ilości rzeczy i towarów, których wóz na Litwę dla podróżnych jest ograniczony. Za zasadę na razie nie będzie stosowana wobec podróżujących transportem kolejowym. Jak korespondentowi BNS wyjaśnił funkcjonariusz rządowy, który przelił o niepodawanie jego nazwiska, dzieje się tak dlatego, że niektóre transporty pociążi nie zatrzymują się na terytorium Litwy i stosować wobec nich wspomnianego trybu nie ma sensu.

Podróżnym zabrania się transportować przewozić rzeczy lub towary w ilościach większych niż w ilości rzeczy i towarów, których wóz na Litwę dla podróżnych jest ograniczony. Za zasadę na razie nie będzie stosowana wobec podróżujących transportem kolejowym. Jak korespondentowi BNS wyjaśnił funkcjonariusz rządowy, który przelił o niepodawanie jego nazwiska, dzieje się tak dlatego, że niektóre transporty pociążi nie zatrzymują się na terytorium Litwy i stosować wobec nich wspomnianego trybu nie ma sensu.

Jak dawniej bez oia podróży będą mogli wwozić na Litwę przedmioty użytku osobistego, rzeczy przeznaczone na potrzeby za sumę nie przekraczającą jednego tys. litów. Jedna osoba ma prawo wwozić do jednego litra mocnych napojów alkoholowych, 2 l wina, 1,5 l szampana, 5 l piwa, nie więcej niż 200 sztuk papierosów. Bez oia na Litwę pozwala się wwozić artykuły spożywcze za sumę nie przekraczającą 200 litów.

Towary i rzeczy, których na Litwę nie można wwozić bez oia, podróży będą mogli wwozić transportem deklarując je pisemnie i placąc ustalone za nie oia. Tę zasadę stosuje się tylko podczas przewozu rzeczy lub towarów samochodami lądowymi. Za ochronę policyjną powinien zapłacić podróżny.

(BNS)

Sierpień na rynku pracy

Na początku września na Litwie niepracujących ludzi ogółem było 106,9 tysiąca, czyli prawie o 3200 więcej niż na 1 sierpnia.

Oficjalnych bezrobotnych w całej Litwie na 1 września zarejestrowano 52419 i w ciągu miesiąca ich liczba wzrosła o 2,7 tys. Zasłki bezrobotnych otrzymuje 38,1 tys. osób.

W ubiegłym miesiącu na Litewską Giełdę Pracy zgłosiło się 16506 osób pozbowojnych pracy, czyli mniej więcej o 3 tysiące więcej niż w lipcu.

W miastach największą zdolność do pracy bezrobotnych, jak i wczynieśniej, było w Druskiennikach — 7,3 proc., najmniej — w Kownie — 3,2 proc.

Litewska Giełda Pracy w ciągu 8 miesięcy br. zatrudniła około 16 tys. osób, oraz wciągnęła na listę zatrudnienia ponad 63 tys. bezrobotnych.

(BNS)

Departament statystyki informuje

Według wskaźników ekonomicznych Litwa utraciła pozycję lidera krajów bałtyckich

Podstawowe wskaźniki ekonomiczne świadczą, że Litwa utraciła w lipcu pozycję lidera wśród krajów bałtyckich. Jak i uprzednio — znacznie nie nadąży za sąsiadami także pod względem rozwoju socjalnego.

Pod względem sprzedaży produkcji przemysłowej Litwa była druga po Łotwie, gdzie wskaźnik ten w porównaniu z czerncem zmniejszył się o 2 proc. Na Litwie sprzedano produkcji o 4,3 proc., w Estonii — o 13,3 proc. mniej.

Łotwa przodowała także pod względem detalicznego obrotu towarowego, który w ciągu miesiąca wzrósł o 4 proc. Na Litwie zmniejszył się on o 3,5 proc.

Wykazanie produkcji rolnej w pierwszym półroczu najbardziej wzrosło w Estonii — o 2 proc. w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego. Na Litwie wytworzenie jej zmniejszyło się o 16 proc., w Łotwie o 24 proc. Niemniej Litwa wyprzedziła Łotwę pod względem skupu artykułów pochodzenia zwierzęcego — w naszym kraju w ciągu pierwszego półroczu zmniejszył się o 17 proc.,

natomiast w Łotwie o 31 proc., (wskaźniki w Estonii podaje się w tysiącach ton).

Podobnie jak i w poprzednich miesiącach, w Łotwie w lipcu była najniższa minimalna i średnia płaca godzinowa, a pod względem bezrobocia Litwa była drugą w Estonii.

Minimalna płaca zarobkowa w lipcu na Litwie wynosiła prawie 37,5 dolarów USA, w Estonii — prawie 55 dolarów USA.

Średnia miesięczna płaca zarobkowa na Litwie stanowiąła 132, w Łotwie 193 dolarów USA. W pierwszym kwartale br. wskaźnik ten wynosił 140 dolarów.

Wokół oskarżenia R. Ozolasa rządu o korupcję

Jak dotąd — oświadczenia wypowiedzi wysokich osobistości

Kierownictwo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych czeka, by posel na Sejm Romualdas Ozola, który jako kto z urzędników ma materiały poleceń, prześcępkę działalności Adolfa Sieżewičiusa. Na poniedziałkowej konferencji prasowej spraw wewnętrznych Romasis Vaitekūnas powiedział, że w piątek wysłał oficjalny list do oskarżającego premiera parlamentarzysty, prosząc o udanie konkretnych faktów.

"Nie wiemy, kto może dysponować wypowiedzią premiera Adolfa Ozolasa informacją" — mówił minister. Jednak posel na Sejm — to osoba oficjalnie nie ma takiego imięnego posel przez niego "funkcjonariusza MSW" się ustalił prokuratura, poinformował R. Vaitekūnas.

W związku z wysunięciem przez posła oskarżenia o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Na początku roku bieżącego premier wygrał głosy o umiślenie honoru i godności, którą wyłożył do sądu, jeżeli Romualdas Ozola nie przestanie oskarżać, wskazujących prześcępkę działalności Oszary, powiedział w poniedziałek w wywiadzie dla portalu telewizyjnego A. Sieżewičius.

Premier zapowiedział, że rząd na oskarżenie nie będzie oświadczeniem w połowie tygodnia. Ozola oskarżenie odrzucił już w ubiegłym tygodniu.

Obecnie Prokuratura Generała bada, czy dane o prześcępkę działalności rządu i jego kierownika Godyby takowe się nie znalazły, A. Sieżewičius powiedział, że zamierza podać R. Ozolasa do sądu.

Kurs walut w bankach litewskich

Table with 6 columns: bank name, dollar american, mark german, 1000 rubl rus, and buy/sell rates.

Tabela kursów średnich waluty polskiej w stosunku do walut obcych

Table with 3 columns: kraj, waluta, and kurs.

Kształcą nie tylko podróże...

...ale i przygotowania do nich

Pamiętam pełne zachwytu pianie jakiejś żwierzdzia świata paniusi: "Teraz dopiero zabijemy podróży, teraz sobie pozwiędzamy!.. Paryż, Rzym, Barcelona, Wskipy Kanaryjskie... Cały świat przed Litwą stanie otworem!". Też radośnie pianie wysłuchałam w pogoni relacji Wilno-Warszawa. Rzecz się działa niedługo po odzyskaniu przez Litwę niepodległości, gdy to wszyscy sądzili, że żelazna kurtyna oddzielająca nas od świata na zawsze się uniosła. Nisk wówczas nie podejrzewałam, że ta kurtyna z zachodu się uniesie, zaś ze wschodu opadnie, ale przed jej opadnięciem udało mi się jeszcze wybrać w podróż parostakiem po Wodzie, popocząć się na Krymie, zwiedzić Samarkandę. Niedługo potem do byłych republik ZSRR wprowadzono wiy, które skutecznie zniechęcają do ich zwiedzania. Ale kto by tam zwracał sobie głowę bym ZSRR, skoro o nim i o niedawnym przynależności do "internacjonalistycznej rodziny" 15 republik chcemy jak najciszej zapomnieć. Moim zdaniem, należałoby nawet w tym celu naszym obywatelom włączyć do podróży wyjazd w tamtym kierunku a "technim" — wyjazd do nas. Wszak i bez Krymu mamy gdzie się udać. Świat przed nami stoi otworem, a świat jest tak duży i piękny.

Najpierw poznawaliśmy świat od strony bazarów

Co prawda, przez parę tygodni lat niepodległości nasze "poznawanie" świata ograniczało się do Turcji, Chin, Indii i Emiratów Arabskich. Kraje te dla byłego homoosvietika były odkryciem bardzo egzotycznym, zwiedzało się je jednak, niestety, tylko od strony bazarów i kramów. Nie ma w tym właściwie nic złego, bo na podróże turystyczne-znawcze trzeba najpierw zarobić (o czym zresztą zapomniała mowa rozentuzjarmowana rozmówczy z pogaci), więc wielu naszych współobywateli przez parę lat dorabiało się "komercyjnie podróżując" do Chin, by drżąc sobie porwać na oglądanie Koleseum lub ślub w Katedrze Notre Dame.

Nież podpisana takich ambicji do niedawna nie miała. Chciałam się wybrać na wczasy nie do Hiszpanii, Grecji czy Włoch, lecz skromnie... do Chorwacji, na półwyspie Istrii lub wyspie Krk. Wcale nie żartuję. W ubiegłym roku (na początku tego lata zresztą) też w Chorwacji wyczoławało się bardzo tanio, dość komfortowo i wcale nie pod łufami karabinów. Przekonały się o tym całe rzesze turystów z Polski, którzy w tym roku niechętnie rezygnowali z wczasów w Chorwacji nawet po rozpoczęciu tam działań bojowych. Obywateli Polski mieli jednakże to ułatwienie, że mogli wjeżdżać do Chorwacji bezwizowo, zaś obywatele Litwy pragnący opuścić na wyspie Krk...musieliby się pofatygować po chorwacką wjeżdż do Sztokholmu. Tu by dopiero był tani wyciecznik w Chorwacji, gdybym przedtem musiała wyjechać po wjeżdż do Szwecji i tam na nią zjechać, podziwiając serwis hoteli sztokholmskich.

Wszystkie drogi prowadzą do...

Poniżaw w tym roku w Chorwacji przestało być komfortowo (delikatnie rzecz ujmując), a i kwestii wiec nie się nie zmienilo, postanowiłam się szarpać na słoneczną Italię, "A co o tym, pielgrzymi z Litwy już wycepiłam niedługo ścieżkę do Rzymu, więc niech ją wreszcie ujrze Wieczne Miasto" — pomyślałam sobie występując opowieści któregoś z kolei zachwyconego patnika. Pielgrzymowanie nie leży jednak w mojej naturze, a podróże w zwartej grupie pod czujnym okiem przewodnika po prostu mnie odstrasza. Postanowiłam wyjechać do Włoch na własną rękę. Jednak aby się

tam dostać, również potrzebna jest wiza i to nie tylko włoska, ale też tranzytowa — austriacka bądź słoweńska.

Na szczęście po wjeździe włoską obywateli Litwy nie musi jechać na Madagaskar czy Wyspy Wielkonożne, bo w Wilnie mamy "rodzimą" włoską ambasadę, nie ma natomiast ambasady austriackiej i słoweńskiej.

Postanowiłam sprawę załatwić kompleksowo i otrzymałam jednocześnie wizę za pośrednictwem jednej z licznych firm turystycznych, które zapewniają w ogłoszeniach, że "załatwiają wszelkie formalności związane z wyjazdem do Włoch". Większość jednak firm, po ubyśnięciu, że chce jechać samotnie, odsyła mnie z kwitkiem — albo z grupą, albo wcale. Po drugim i zmuszonym wydzwanianiu trafiłam wreszcie na przyczynia mi turystycznej agencji, która zgodziła mi się pomóc w otrzymaniu włoskiej wizej wraz z austriacką tranzytową za 200 USD. Drogo, ale za to w ciągu tygodnia. "Trochę" za drogo biorąc pod uwagę to, że tygodniowy pobyt w hotelu na Wybrzeżu Liguryjskim kosztuje 150 USD. Inna agencja przybiecała mi zdobycie te same wizej za "skromne" 120 USD, ale w przeciągu 3 tygodni, a to mi nie odpowiadało.

Do Europy przez łufki

Zapytani, dla czego tak długo trzeba czekać na te wizej i tak drogo za nie płacić, pracownicy turystycznych agencji wy tłumaczyli mi, że wioskie wizej nie stanowią problemu, otrzymuje się je na miejscu i to w ciągu 1-2 tygodni. Gorzej jest z tranzytową wiza austriacką. Aby ją zdobyć, trzeba jechać do... Danii, gdyż tam się zdobywa, że obsługują Litwę austriacka placówka konsularna mieści się w Kopenhadze. Turysci, rzec jasna, nie jeżdżą do Włoch przez Kopenhagę, formalności paszportowe załatwia pracownik agencji, który najpierw zbiera paszporty turystów i przekazuje je do włoskiej ambasady w Wilnie i dopiero po otrzymaniu wizej włoskich jedzie z tymi paszportami do Kopenhagi po wizej austriackie. Paszporty do Danii można też wysłać za pośrednictwem firmy kuriera, ale koszt takiej przesyłki wynosi około 100 USD od paszportu, poza tym paszporty z takiej podróży nie zawsze wracają do właściciela.

Znalazłam w końcu agencję turystyczną, która w ciągu tygodnia za 85 USD załatwiła mi włoską wizej wraz z ubezpieczeniem. Nie pójde więc do Włoch przez Austrię, ale przez Słowenię. Co prawda, na granicy słoweńskiej zapłacę jeszcze 25 dolarów za wizej wjazdową do Słowenii, a w drodze powrotnej jeszcze 25 dolarów za wizej wjazdową. Dobrze i to biorąc pod uwagę, że nie muszę po to wjeździeć na inny kontynent.

A propos słoweńskiej wizej. Jeszcze niedawno Słoweni nie żądali od Litwinów za wizej żadnych opłat, potem za części posiadaczą nieduże kwoty 5,7,9,11 USD aż dośzli do 15, 20 i 25. Trudno się dziwić Słowenom, gdyż od nich koleży za litewską wizej pobiera się 40 DM, poza tym mogą ją otrzymać tylko w... Bonn.

Mamy więc piękną łamigłówkę: chcąc wyjechać do kraju X musimy się najpierw pofatygować do krajów Y i Z, które w dodatku mieszczą się zupełnie nie po drodze do X. Kto wymyślił te "sztokholmy i kopenhagi", gdy zupełnie blisko, a w dodatku na trasie, mamy Warszawę z pełnym serwisem dyplomatycznym — Bóg jeden raczy wiedzieć. Polska od początku litewskiej niepodległości nie miała nieprzekręto temu, by być naszym oknem na świat. Ale my wolimy przekazać się na ten świat "lufkami na poddaszu". Trochę to prawda, niewygodne, ale jakże po europejsku!

Moja rozmówczy z pogaci miała jednak rację. Teraz dopiero nam omy okazję zwać podróży. Więcej — jesteśmy zmuszani do zwiedzania nawet tych krajów, na które nie mamy żadnych ochoty.

Lucyna DOWDO

Niewyraźny szkic pewnego losu Kwiat palmy ze wzgórz wileńskich...

Panią z dobrego, co więcej — zamocznego domu. W Pułtusk, gdzie urodziła się, jak też na Nowym Świecie w Warszawie dziadek i ojciec byli właścicielami kilku kamienic. Głębokie tradycje rodziny, oparte na zasadach patriotyzmu, honoru i cnoty — "Nie trzeba mówić o cnotach, ale żyć tak, byzdział jak najwięcej dla Ojczyzny" — słowa seniora rodu były mottem życiowym Shmidtów.

Wiołka, romantyczna dziewczyna o głębokim spojrzeniu ogromnych wyrazistych oczu na delikatnej twarzy. Odpowiednie małżeństwo zgodnie ze stanowiskiem społecznym — wszystko wskazywało na bezstronna przyszłość. Los zdecydował inaczej, stawiając na życiowym szlaku Jadwigę — Dziuni.

Wilno

Przyjechała tu, by podjąć studia na wydziale Wszechniczy Stefana Batoro, na filozoficznym i matematycznym wydziałach jednocześnie. "W międzywojennym Wilnie wśród młodzieży panował ogromny zapal do zdobywania wiedzy" — wypomniłam z matematyki. Możliwe, że zawiadczą do tychczas niewyjąk jasność umysłu i ścisłość we wspomnieniach o wydarzeniach odległych o ponad 60 lat. "Moje notatki studenckie po wojnie służą nauczycielom matematyki zamiast podręczników, tak wykoś był poziom wykładów na Uniwersytecie Wileńskim" — zaznacza p. Jadwiga.

Tu, w Wilnie, w 1927 roku przyszła na świat pierwsza córka — Mirosława Anna. Małżeństwo z generałem Bortnowskim okazało się niestrawne, zaś drugie, z Wiktoorem Kordowiczem, przetrwało najtrudniejsze lata. Chociaż uważa, żartując, że jej małżeństwo byłoby dla wszystkich oprócz niej samej. "Mógł nie pytając oddać komuś moją sukienkę, bo ten ktoś był w tym czasie w potrzebie". Założyła w Wilnie "TOM" — Towarzystwo Opieki nad Młodzieżą, wspierając niezmierzłą młodzież w zdobywaniu nauki i znalezieniu miejsca w życiu. Jego osoba i zasługi dla miasta czekają wciąż na wdzięczne pióro.

Duży portret na ścianie salonu mimo woli przykuwa wzrok.

Witkacy

"Miaław mnie w 1937 r. w Zakopanem. Miałam wtedy 30 lat, a znajomi zgodnie twierdzili, że postarzałam się. Poznałam Stanisława Witkiewicza dzięki kuzynce, z którą wtedy romansowałam i często ją portretowałam. Za jej namową zgodziłam się, acz niechętnie, lecz po spotkaniu z przysłym "modelem" zmieniłam zdanie i samoprosi, bym pozowała. Zaskoczyłam Witkiewicza przychodząc na seans w niebieskim sweterku reżnej roboty z szurkimi tanich korali na szyi. Oczekiwał bowiem ujrzeć koleją ufy-zwaną, wystrojoną w białą sukienkę paniusie, odpowiednio przystrzykowaną do wizyty u modnego malarsa. Jego plótno, by oglądano niezakończoną plótno. Po namalowaniu portretu zaproponował następnę, lecz "modelka" zmieniła zdanie i samoprosi, bym pozowała. Zaskoczyłam Witkiewicza przychodząc na seans w niebieskim sweterku reżnej roboty z szurkimi tanich korali na szyi. Oczekiwał bowiem ujrzeć koleją ufy-zwaną, wystrojoną w białą sukienkę paniusie, odpowiednio przystrzykowaną do wizyty u modnego malarsa. Jego plótno, by oglądano niezakończoną plótno. Po namalowaniu portretu zaproponował następnę, lecz "modelka" zmieniła zdanie i samoprosi, bym pozowała. Zaskoczyłam Witkiewicza przychodząc z wyrażną dezaprobata".

Wrzesień 1939

Zmieniając się władze, nowi gospodarze miasta. Pod koniec października zabrała do szkoły na Wielkiej Polubance, w której przedtem wykładała matematykę. Pusta, przynębiająca cisza, pozrywane napisy po polsku. Na śmietniku znalazła wyrzucony portret prezydenta Mościckiego, godła państwowe i krucyfik. Zabrała wszystko i chowając zaniósła do domu. Te przedmioty, o dziwo, przetrwały wojenne burze. Inaczej natomiast stało się z ludźmi, również z tymi najbliższymi.

W maju 1941 r. tyfus zabiera 14-letnią córkę — "cudowne dziecko", "nasz karcib jedyny", harcerkę, ucerbnie III klasy gimnazjum im. Czartoryskiego. Mimo początków okupacji niemieckiej postanowiła stawićc nagrobek. Koleżanka odradzała, namawiając doczekać końca wojny. "A kto zagwarantuje, że ja tę wojnę przetrze?" — odparła wtedy sprzedając wszystkie kosztowności rzeczy, by tylko zmiar doszedł do skutku. Nie sposób było uzyskać materiału, przydały na cement były tylko dla Niemców. Wracając z cmentarza, zmarłymi, usiedli w ogrodzie obok Katedry, nie wiedząc co począć dalej. W pewnej chwili przysiadł się oficer niemiecki, pytając gdzie mieszkać. Nie chciało się z nim rozmawiać. Lecz wkrótce właśnie on pomógł załatwić sprawę. Pomnik na cmentarzu Antokolskim z napisem "Za wszystkie chwile szczęścia, które nam dałaś, dziękujemy Ci, Mirus", stoi do dziś, niezawany przez bywałego cmentarza "rzewna kobieta", choć p. Jadwiga tylko w myślach trzeje wdęże na ten pagórek antokolski. A z portretu w warszawskim mieszkaniu nadal uśmiecha się do niej dziewczynka z grubymi warkoczami. "Nigdy w swoim życiu nie płakałam" — powiada. Cóż, głazem stała się powoli, dzieć po dniu.

Kiedy to właściwie zaczyna się? Może wtedy, kiedy przychodzi świadomość, że po bliskości ci osobach zostaje zaledwie panik i nieliczne drobniaki, jak po ukochanym bracie Jerzym.

Brat

Po ukończeniu gimnazjum w Wilnie wstąpił do Szkoły Lotniczej w Dęblinie. W pierwszym dniu wojny promowany na p/porucznika pilota myśliwskiego. Ostrzelany przez wojska sowieckie, przedostaje się do Rumunii. Przez Włochy i Francję traża do Liverpool, gdzie wkrótce, jako instruktor, zostaje dowódcą eskadry w 315 dywizyjone. 7 grudnia 1944 r. w locie bojowym ginie na morzu u brzegów Norwegii. Trzykrotnie odznaczony Krzyżem Walecznych, miał dwa ze strzelenia samolotów przeciwnika.

"To był najwspanialszy mężczyzna, jakiego kiedykolwiek znałam" — z dumą mówi p. Jadwiga, opowiadając historię wielkiej miłości brata i Angielki Muriel, która po śmierci Jerzego zachowała to uczucie dotychczas. A chociaż założyła rodzinę i przeniosła się do Stanów, nie zerwała kontaktu z

jego bliskimi, co jakiś czas odwiedza i wspomagając ich materialnie.

W "tamnym" przedwojennym Wilnie nie pozostała młodość, czuła najbliższych ludzi, przyjaciół, przyjaciółka na Uniwersytecie. Spędziłam w Jerzym Ordą, jego odtępienie, chociaż jako świadomość własnej wartości.

Już w Warszawie, w czasie PRL-u, udało się zorganizować w Centrum Narodowym wicezję pamięci przyjaciela. Jednego z najbliższych przyjaciół jak rodzina Stawów, w Hanna Skórzanika, jak filozof Henryk Elzenberg, którego książkę "Ktoś jest istnieniem" z dedykacją autora otrzymała pod ręką.

Leż to było już inne życie, w którym zabrało miasto, pozostała cęna na malowniczych wzgórzach, nowa rzeczywistość żądała innych poświęceń.

Przedem wszystkim pracy w wycieczkach, w którym nie każdy wykładawców umiał poprowadzić wykład w polsku. Zaskoczyło przedwojennego dwudziestolatka, zostaje powoli usunięte przez wartości. Trwała codzienna walka o zdrowie młodej córki, jej niepełne kształcenie się na Uniwersytecie Warszawskim. Wspierana duchowo w wstąpiła, wywiezionymi i w końcu potrafiła ten "wzleki trud na światopokonać zwycięsko.

Dziś czas jakby zatrzymał się w tym mieszkaniu na Krakowskiej Przedmieściu, w otoczeniu starych fotografii, obrazów, pamiątek z nieznającego już świata.

Te same jeszcze wyrażają szorstką sylwetka, niski, tępny kształt, pamięć, powracająca do miasta i wzgórzach nad Wilną pokoleń.

Czesława PACZKOWSKA

NA ZDJĘCIACH: portret p. Jadwigi; pomnik na cmentarzu Antokolskim; porucznik Jerzy Shmidt.

Fot. i repr. Tadeusz Walski

Czas sprzętu plonów

Wrzesień na działce upływa pod znakami zbiorów. Zbieramy cebulę z siewu i dokładnie dosuszamy. Termin zbioru określa się w momencie, kiedy średnio 50 proc. szczyptori zabrumieje się, baka okrywaająca cebulę częściowo się wyburza, a pojedyncze liście zasychają. Potem cebulę trzeba przebrać wyrzucając bączastą, bez tusek, nadgniłą i uszkodzoną. Szczyptori udna się po całkowitym wysuszeniu — na odległości 4 cm od główki. Przechowujemy w przewiewnym, suchym i możliwie chłodnym pomieszczeniu.

Fasole uprawianą na nasiona zbieramy wówczas, gdy liście zaczynają żółknąć i opadać, a strąki zmieniają barwę na kremową i zasychają. Jeżeli strąki nie są zupełnie zasuszone, to ścinamy całe rośliny tuż nad ziemią, wiszący w pecku i wiszemy w miejscu suchym i przewiewnym.

Jeżeli udało się nam zdobyć nasiona szpinaku oziemnego, wysiewamy go w drugiej połowie września na najwcześniejszy zbiór kwietniowy. Przedtem zagroby należy zasilać kompostem i nawozami mineralnymi. Rośliny przed mrozem powinny

rozwinąć 3-4 liście, gdyż w tej fazie najlepiej przetrzymują zimę. Od połowy września do połowy października możemy sadzić cebulę dymkę na wczesnowiosenny zbiór ze szczyptorami. Do tego celu najlepiej użyć dymki dużej o średnicy 17-25 mm. Cebulki w rzędzie sadzimy jedną obok drugiej.

Przed przymrozkami należy zakończyć zbiór warzyw ciepłolubnych: pomidorów, papryki, fasoli szparagowej i wszystkich dyniowatych. Wysokie odmiany pomidorów z jeszcze zielonymi owocami wyrwa się z korzeniami i wisza w pomieszczeniach o temperaturze 15-18 stopni C. Owoce dojrzewają stopniowo: z suchych już krzaków zrywamy dojrzale pomidory, czasami nawet jeszcze w grudniu i styczniu. Wyrińnięte owoce pomidorów, także zielone, których gniazda nasienne wypełnione są substancją galaretowatą, zawieźmy pojedynczo w papier dobrze dojrzwiejącą w temperaturze 12-13 st.C. W niższej temperaturze nie dojrzewają, a w wyższej — dojrzewanie następuje bardzo szybko. Nie

powinniśmy zapomnieć o należytych przygotowaniach pomieszczenia gospodarczego do przechowywania warzyw. Piwnice trzeba wycyścić i dezynfekować, najlepiej spalając siarkę w ilości 50-80 g na 10 m³, po czym — starannie wietrzyć. Skrzynie, półki odkładamy 5 proc. roztworem siarczanu miedzi (siarki kamienia).

Po zakończeniu zbiorów wielu gatunków warzyw zdrowe todygi i reszki pozostawiamy do kompostowania, zaś porażone części łodyg i chore owoce — palimy.

We wrześniu możemy sadzić truskawki, jeżeli nie uzcynniliśmy tego wcześniej. Nie jest to takie korzystne, jak do połowy sierpnia: młode rośliny nie dadzą w przyszłym roku dobrego plonu. Nastąpił także okres intensywnego zbioru śliwek, grusz oraz jesiennych i wczesnowiosennych odmian jabłek. Jeżeli zamierzamy sadzić nowe drzewka i krzewy, czas zadbać o staranne przygotowanie miejsca dla nich. Glebę należy dokładnie odchwasić, użyć nawozami organicznymi i ewentualnym dodatkiem fosforu i potasu w formie nawozów mineralnych.

Czy jałowiec ma szczególne właściwości?

SZANOWANA REDAKCJO. W sadach, które założono na terenie byłego naszego gospodarstwa rolnego, nader widzę jałowiec. Dziwi mi nieco uprawa jego na działkach, przecież można go znaleźć w lesie. A może ten krzew posiada jakież szczególne właściwości, z powodu których poszczególni działkowicze sadzą go? — zapytuje Maria D., mieszkanica rejonu wileńskiego.

Należy przypuszczać, że jałowiec na działce służy przede wszystkim jako element dekoracyjny. Gustownie sformowana, zieleniąca się latem i zimą, korona jego bez wątpienia dodaje uroku otoczeniu. A prócz tego owoce jałowca są stosowane w lecznictwie i w... kuchni.

Jałowiec jest krzewem, rzadziej bywa drzewem. Może żyć ponad sto lat, w sprzyjających warunkach osiąga wysokość nawet do 15 m. W naszej strefie występuje przeważnie jako krzew, rośnie na ziemiach mało urodzajnych, jałowców (stąd prawdopodobnie pochodzi jego nazwa). Jałowiec kwitnie w kwietniu — maju.

W lecznictwie stosuje się owoce jałowca, w botanice zwane szyszkami. Dojrzewają one w przeciągu dwóch lat. W pierwszym roku mają zielony kolor, potem zmieniają tę barwę na niebieską. W drugim roku są już niebieskoczerwone z wąskowym nalotem.

Owoce jałowca zbiera się późną jesienią lub w zimie, gdy są już dojrzałe, ciemnognatowe, nieczarna, czarna. Następnie oczyszczają

my je od igieł i suszymy w miejscu przewiewnym i cienistym, rozspawając cienką warstwę. Otrzymamy surowiec mały z wyciecznym zapachem i słodkawy smak. Owoce jałowca zawierają do 2 proc. oleju lotnego, do 3 proc. cukru, do 5 proc. garbników, a także flawonoidy, związki żywiczne, inne składniki. Działają na organizm moczopędnie i dezynfekująco.

Wewnętrznie szyszkowaty jałowca stosuje się w postaci odwaru lub jako składnik mieszanek ziołowych działających moczopędnie przy zapaleniach dróg moczowych. Ale nie wolno ich używać przy ostrych schorzeniach nerek i podczas ciąży. Zwiększają one wydzielanie soku żołądkowego i dlatego są skuteczne przy zaburzeniach trawienia.

Bez większego trudu można przygotować napar z owoców jałowca: 1 łyżeczkę suszonych owoców zalewamy szklanką zimnej wody i zagotowujemy. Pió 3 razy dziennie po łyżce. Jest to skuteczne przy wielu dolegliwościach. Nawet małe dawki odwaru pobudzają pracę jelit, zwiększają wydzielanie soków trawiennych, zóci. Napar jałowcowy ułatwia wydalanie z organizmu szkodliwych produktów przemiany materii, ma właściwości odtrąwiające, przyswaca apetyt, poprawia samopoczucie.

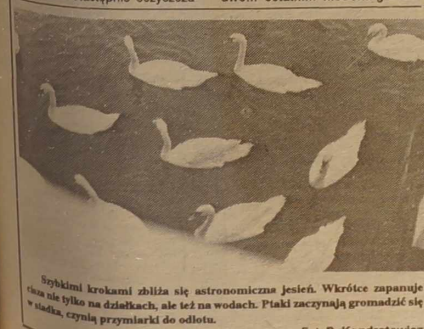
Napar ten można stosować również zewnętrznie przeciw wrzodom i cyrkom, a także przeciw rozmaitym wyrzutom skórny, reumatyzmowi i podagrze. Przeciwność dwóm ostatnim niedomaganiom

doskonale działają kąpiele w wywarze z gałązek jałowca, o czym doskonale wiedzieli nasi dziadkowie.

Nalewkę z owoców jałowca (zalaną spirytem) używa się do nacierania przy chorobach gośćcowych, reumatycznych itp. Podobno w 16 wieku żółto owoce jałowca, żeby mieć przyjemny zapach z ust. Uważano też, że chronią one przed zaziębieniami, osłabieniami itp.

Jałowiec jest dobrze znany w kuchni. Najbardziej się cenią jego orzechy. Najbardziej się cenią jego orzechy — miły, taki "leśny", ale też gorzki, żywiczny smak. Jagód jałowca dodaje się do wszystkich mięs, szczególnie do dziczyzny. Gotując bigos, kapustę, przygotowując nerki, wótrbki używamy jagód jałowca, bowiem zabijają one przykre zapachy, jakie powstają na początku gotowania. Tak samo gotując, smażyć czy piekąc ryby można dodać do nich po kilka zmiażdżonych ziarenek — dla aromatu i smaku.

Owoców jałowca używa się do produkcji wódek, likierów i nalewek. Prócz tego gałązki jałowca dodane do drewna w wędzarniach, nadają międsz piękny aromat i chronią je przed szyszkami zapewniam.

Szybкими krokami zbliża się astronomiczna Jesień. Wkrótce zapanuje chłód nie tylko na działkach, ale też na wodach. Ptaki zaczynają gromadzić się w stadach, czynią przymiarki do odlotu.

Fot. B. Kondratowicz

KALENDARZ KSIĘŻYCOWY sadownika i ogrodnika na jesienne miesiące 1995 roku

WRZESIEŃ		
Rodzaje prac według upraw	Dni miesiąca	
Dni nie sprzyjające siewowi i sadzeniu dowolnych roślin	6, 7, 20, 21, 24	
Dni sprzyjające		
Siew, sadzenie		
Poziołek	14-16	
Pietruszki i seleru na zielono	8, 25-30	
Rzodkiewki	17, 18	
Roślin owocowych i jagodowych	3-5, 29, 30	
Róż, akacji i in. kwitnących drzew i krzewów	25, 26	
Spręż		
Ziemiaków na dłuższe przechowanie	12, 13	
do spóźnienia na świeżo	10, 11, 29, 30	
Buraków, rzepy, rzodkwi i marchwi	29, 30	
Jabłek, gruszek, śliwek, agrestu	3-5, 25, 26	
Ogórków i pomidorów	8, 25-27	
Pielenie i niszczenie szkodników wszystkich upraw, opryskiwanie ich		
przeciwko szkodnikom i chorobom	6, 7, 20, 21, 24	
Podlewanie i używanie wszystkich upraw	17-19, 27, 28	
Przygotowywanie soków, konserwowanie owoców i jagód, kwaszenie kapusty	8, 9, 25, 26	
PAŹDZIERNIK		
Rodzaje prac według upraw	Dni miesiąca	
Dni nie sprzyjające siewowi i sadzeniu dowolnych upraw	3, 4, 9, 17, 18, 30, 31	
Dni sprzyjające		
Siew, sadzenie		
Drzew i krzewów owocowych	1, 2, 28	
Cebuli i czosnku (na zimę)	10, 11	
Marchwi (na zimę)	28, 29	
Róż, akacji i in.	12, 16	
Spręż		
Ziemiaków na dłuższe przechowanie	10, 11, 14-16	
do spóźnienia na świeżo	26, 27	
Marchwi i innych ziemiopłodów	14-16	
Późnych jabłek	22-23	
Kultywacja i pielienie, opryskiwanie przeciwko szkodnikom i chorobom wszystkich upraw	3, 4, 9, 17, 18, 30, 31	
Przycinanie drzew i krzewów	17, 18	
Przygotowywanie soków z owoców i jagód, kwaszenie kapusty	6-8, 22-24	
LISTOPAD		
Rodzaje prac według upraw	Dni miesiąca	
Dni nie sprzyjające siewowi i sadzeniu dowolnych roślin	7, 14, 15, 23, 26-28	
Dni sprzyjające		
Siew, sadzenie		
Nasion jałowca, gruszy, śliwek, wiesien na sadzonki	19, 20	
Cebuli i czosnku (na zimę)	20-21	
Marchwi (na zimę)	19, 20	
Kultywacja, przekopywanie, usuwanie szkodników	7, 14, 15, 23, 26-28	
Ocieplanie kopców i przechowalni	19, 20	
Przygotowywanie soków z owoców i jagód, kwaszenie kapusty	7, 8	

Jarmuż — niedoceniane warzywo zimowe

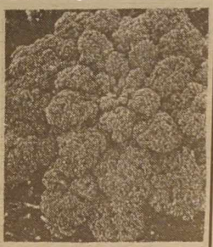
Jarmuż, należący do rodziny kapustnych, jest u nas mało uprawiany. I chociaż uważa się go za roślinę dekoracyjną, ze względu na ozdobne, kędzierzawe liście, jest warzywem bardzo wartościowym w sole mineralne i witaminy. Jako warzywo lekkostrawne jest zalecane zarówno osobom starszym, jak też dzieciom. Przeprowadzone badania nad 64 gatunkami warzyw pod względem kaloryczności, zawartości białka, witaminy C i karotenu zakwalifikowały jarmuż na 2 miejsce po pietruszce korzeniowej i naciowej. Zawiera też najwięcej ze wszystkich warzyw w formie łatwej przyswajalnej, gdyż nie zawiera kwasu szczawowego. W jego liściach znajduje się ponadto znaczna ilość fosforu i żelaza.

Jarmuż nie tworzy główek, lecz wykształca rozetę kędzierzawych liści. Uprawia się go w czasie chłodnych miesięcy. Smak jego poprawia się znacznie pod wpływem przymrozków, które powodują wzrost zawartości białka i cukru w rolniczej oraz spadek ilości witaminy C. Rodzina ta ma najmniejsze wymagania glebowo-klimatyczne ze wszystkich roślin kapust-

nych. Nie znosi jedyńce gleb podmokłych i bardzo piaszczystych, a także spadek pH gleby poniżej 6,5. Jarmuż uprawiamy po wcześniej zebranych warzywach (z wyjątkiem kapustnych), w drugim, a nawet trzecim roku po obrotku. Korzeni się głęboko, konieczne jest więc przekopanie gleby na głębokość 25 cm. Wymagania nawozowe ma duże: na 10 m kw. można stosować 600-900 g azotu.

Liście jarmużu można zbierać od późnej jesieni przez całą zimę, wielokrotnie, rozpoczynając od wyłamywania dolnych, najstarszych. Na zimę jarmuż można zostawić na zagonie lub zadolować w zacisznym miejscu. Po przejściu pierwszych przymrozków rośliny należy przykryć cienką warstwą ściły lub słomy. Wczesną wiosną z dolnych pąków na łodyżce wybijają młode pędy, które są najcenniejszymi warzywem wiosennym na działce.

Jarmuż może być spożywany na surowo, duszony, gotowany lub zapiekan. Przed przygotowaniem porządkuj liście należy dokładnie umyć i usunąć z nich zgrubiałe nerwy wraz z ogonkiem. Nadaje się do sporządzania

PS. Zdejmy sprawę, że teraz już za późno na uprawę jarmużu. Sadzimy jednak, ile gędy działkowicze bliżej poznają jej cennej roślina, w ciągu zimowego okresu zadają o nasion, a z nadejściem nowego sezonu, w maju, przystąpią do jej uprawy.

Rosja

Wybory w Czeczenii dopiero w 1996 roku?

Wybory w Czeczenii zostaną przeprowadzone prawdopodobnie dopiero w przyszłym roku — poinformował Władimir Rubanow, zastępca sekretarza rosyjskiej Rady Bezpieczeństwa i potencjonalnego przedstawiciela prezydenta Rosji w tej republice Olega Lobowa.

Rubanow oświadczył we wtorek, iż Lobow hoduje przyjętej w demokratycznym świecie zasadzie, że wybory nie powinny odbywać się pod lufami automatów. "Długo też do czasu rozbrojenia nielegalnych formacji czeczeńskich i wycofania wojsk federalnych z Czeczenii wybory w tej republice odbyć się nie mogą" — powiedział zastępca Lobowa. Według Rubanowa, wybory w Czeczenii odbędą się przeto prawdopodobnie nie w 1995 roku, ale dopiero w 1996.

Dotychczas zapowiadano, że wybory do władz lokalnych i do parlamentu federalnego przeprowadzone zostaną najpóźniej 5 listopada tego roku. Termin ten wstępnie określili w lipcu negocjatorzy rosyjskiej i czeczeńskiej w Grozny. O możliwości odroczenia wyborów jako pierwszy wspominał w zeszłym miesiącu sam Jelcyń.

NA ZDJĘCIU: mapa regionu.

Francja

Pierwsza próba nuklearna pod koniec tygodnia?

Pierwszą od wzniesienia próby eksplozja jądrowa, jaką Francja ma przeprowadzić na południowym Pacyfiku, nastąpi pod koniec tygodnia — jak można sądzić z wypowiedzi w Papete (Tahiti) w Polinezji Francuskiej szefa miejscowych władz Gastona Flosse. (Polinezja Francuska jest terytorium zamorskim Francji).

Prezydent powiedział francuskiej rozgłośni radiowej, że prezydent Chirac wezwał go do Paryża na następny dzień po pierwszej próbie jądrowej i wypada to pod koniec tego tygodnia.

Białoruś

Związkowcy uwolnieni, parlament obruduje

We wtorek władze Białorusi uwolniły ostatniego z trzech uwięzionych działaczy wolnych związków zawodowych. Przewodzący związków zawodowych pracowników metra Władimir Makarczuk odbywał karę 15 dni aresztu za zorganizowanie rzekomo nielegalnego strajku.

Prezydent Białorusi Aleksander Łukaszenko zakazał działalności wolnych związków zawodowych po strajku w mińskim metrze.

Również we wtorek zebrał się ponownie na obrady białoruski parlament. Kadencja obecnej Rady Najwyższej co prawda upłynęła, ale podczas wyborów w maju br. nie udało się wybrać dostatecznej liczby posłów dla nowego składu.

Ukraina

Jedna, na kilka części podzielona

Ukraina, która jako niepodległe państwo pojawiła się na mapie Europy dopiero przed czterema laty, jest krajem bardzo zróżnicowanym wewnętrznie. Wpłynęły na to zarówno koleje losu przemieszczających jej części składowych. Ten wpływ historii jest szczególnie widoczny w odmienności poziomu rozwoju cywilizacyjnego, stopnia zaawansowania reform gospodarczych i dystansu oddzielącego od Zachodu. Dodajmy do tego jeszcze — co szczególnie rzuca się w oczy — stopień samodzielnosci i inicjatywy zwykłych obywateli, zakres ich rozbudzonego potrzeb, uświadomienie przynależności do nowej sytuacji i po rozpadzie systemu komunistycznego.

Spory polsko-ukraińskie zeszyły na dalszy plan

Ukraina — jak wiadomo — nie jest krajem jednolitym narodowo-cio. Obok rdzennych Ukraińców mieszkają tu Rosjanie, którzy w pewnych częściach państwa ukraińskiego są nawet grupą liczącą największą. Dziś główny konflikt narodowościowy rozgrywa się właśnie między Ukraińcami i Rosjanami. Spory ukraińsko-polskie wyraźnie zeszyły na dalszy plan.

Najbardziej zrusyfikowana jest zachodnia część Ukrainy Najbardziej zrusyfikowaną częścią

Ukrainy są tereny leżące na wschód od Dniepru, m. in. Charków. Znajdujące się tam wielkie zakłady przemysłowe przyciągały w czasach komunizmu ludność rosyjską, celowo zreszta kierowaną tam dla "przewidzianą tendencjom nacjonalistycznym". Te ziemie na wschód od Dniepru znalazły się w granicach państwa rosyjskiego już w 1654 roku, po słynnej Radzie Perejasławskiej, kiedy to królowi zaproszono postawiono i zrzeczono o samodzielnego bytu państwowego i połączyć się z Rosją.

Władze w Kijowie zostały utrzymać jedność państwa W podobnej sytuacji znajduje się

Bosnia

NATO wznowiło naloty

Samoloty NATO wznowiły naloty na pozycje Serbów bośniackich w pobliżu Sarajewa. Po przelecie maszyn NATO, na przedmieściach Sarajewa pojawiły się chmury czarnego dymu. Chmury dymu widoczne były na zachód i na wschód od bośniackiej stolicy.

Prezydent Francji Jacques Chirac potwierdził, że lotnictwo i lądowe siły szybkiego reagowania NATO ponownie zaatakowały pozycje Serbów bośniackich. Ataki wznowiono, ponieważ Serbowie nie podjęli "żadnego poważniejszego wycofania" ciężkiej broni z okolic Sarajewa.

Serbowie bośniaccy wycofali tylko kilkanaście sztuk broni ze strefy bezpieczeństwa w rejonie Sarajewa. Jak powiedział rzecznik ONZ Chir Guinness w Zagrzebiu, ONZ

disponuje dowodami, że Serbowie wycofali tylko 20-25 dział i innej ciężkiej broni z 20-kilometrowej strefy wokół bośniackiej stolicy.

Władim Szumilko, przewodniczący Rady Federacji powiadomił Iwana Rybkinę, przewodniczącą Dumy Państwowej, że dwie ustawy, uchwalone przez Dumę w zeszłym miesiącu, a dotyczące konfliktu w byłej Jugosławii, należy uważać za zatwierdzone przez Radę, albowiem ta nie rozpatrzyła ich w konstytucyjnym terminie 14 dni.

Oznacza to, że oba akty prawne automatycznie trafiają teraz do podpisu do prezydenta Borysa Jelcyńca.

Pierwsza ustawa zobowiązuje rząd Wiktora Czernomyrdina do udzielenia nowej Jugosławii, czyli Serbii i Czarnogórze, daleko idącej "pomocy humanitarnej" (a faktycznie — do istotnego złagodzenia sankcji gospodarczych, wprowadzonych przez Radę Bezpieczeństwa ONZ). Druga — do nabieżenia rygorystycznych sankcji na Chorwację (m. in. zakaz importu i eksportu do tego kraju).

Jednocześnie w Moskwie poinformowano, że 100 deputowanych do Dumy zwróciło się do Rybkiny o zwolnienie nadzwyczajnej sesji tej izby w celu "wypracowania stanowiska Rosji" wobec faktu "rozpętania przez NATO wojny na Bałkanach".

Chiny

Prawa kobiety mieszczą się w kategoriach praw człowieka

Hillary Clinton, żona prezydenta USA, w przedwiośnie wygłoszonym we wtorek na IV Światowej Konferencji nt. Kobiet w Pekinie, popęła nadsiki wywierać przez władze chińskie wobec uczestniczek Forum kobiecych organizacji pozarządowych.

Podczas pierwszej plenarnej sesji Konferencji pekińskiej, Pierwsza Dama Stanów Zjednoczonych uznała za nie do przyjęcia fakt, iż uczestniczki Forum, chcąc wziąć udział w tej Konferencji, "nie mogły uczynić", bądź "nie mogły uczestniczyć w niej pełni".

Kobiety w świecie mają prawo do "swobodnego wyrażania się, tak aby je słyszano", powiedziała pani Clinton. Głos kobiet zebranych na Forum w Huiarou musi być słyszany, dodała. Podkreśliła, że wolność zakłada także prawo "do zgromadzeń i dyskusji".

W swoim przemówieniu, przyjętym przez uczestniczki Konferencji z wielkim aplauzem, Hillary Clinton podkreśliła, że prawa kobiet mieszczą się w kategoriach praw człowieka i jest niedopuszczalne, aby omawiano je jako odrębną kategorię. Jej zdaniem, takie powinno być przesłanie tej Konferencji. Raz na zawsze należy przestać milczeć w tej sprawie, dodała.

Pani Clinton zaznaczyła ponadto, że takie fakty, jak gwałt, przemoc w rodzinie, niewolnictwo, prostytutka kobiet czy sterylizacja bądź przymusowe aborcje, stanowią przypadki "pogwałcenia praw człowieka".

Belgijska królowa Fabiola, wdowa po królu Baudouinie, w swym wystąpieniu wyraziła życzenie, aby ONZ ustanowiła światowy dzień walki przeciwko handlowi kobietami i dziećmi.

Fabiola zaproponowała, by każdego roku 2 grudnia obchodzono światowy dzień walki przeciwko "formom współczesnego niewolnictwa".

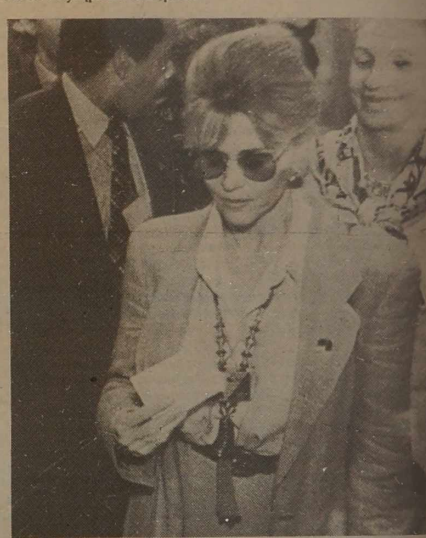
oraz aby w grudniu przyszłego roku w szczególny sposób zwrócono w czasie tego dnia uwagę na przepływszy proceder handlu kobietami i dziećmi.

Mówczyni popęła wszelkie "akty gwałtu dokonywane na kobietach w całym świecie", a także "feminizację ubóstwa, które dotyka obecnie blisko 500 mln wiejskich kobiet w trzecim świecie". Występowała także przeciw-

ko "zwyczajowym praktykom i tradycjom", które utrzymują kobiety w stanie nędzy i pozbicia minimumj wartości oraz uniemożliwiają im ich rozwój.

NA ZDJĘCIU: w światowej konferencji nt. Kobiet w Pekinie bierze udział słynna amerykańska aktorka Jane Fonda.

Fot. EPA-ELTA

kulturalne i cywilizacyjne są najbliższe, co odbiło się w oczywisty sposób na poziomie rozwoju gospodarczego tej części Ukrainy. Właśnie zachodnia Ukraina, leżąca najbliżej naszych granic, jest dziś po prostu zalana polskimi towarami żywnościowymi i kosmetykami. Widać je praktycznie w każdym mieście — w Katołynie, Trembowli, Tarnopolu, Sniatyniu czy Zaleszczykach.

Dolar stał się do facto podstawową walutą

Gdyby pokonać się o ustalenie stału rozwoju cywilizacyjnego bych europejskich ziem dawnego ZSR, to na pierwszym miejscu należałoby postawić republikę nadbałtyckie — Litwę, Łotwę i Estonię. Jednak zarzą po nich — co uderza już przy pierwszym kontakcie z tymi terenami — znajduje się zachodnia Ukraina. Na dawnych Watach Heimańskich, głównej ulicy Lwowa, dziś nazywanej się Prospektem Swobody, czynne są kawiarniane ogródki, bary szybkiej obsługi, stoiska z kiełbaskami. W mieście działa kilkadziesiąt kawiarni — dolar stał się de facto podstawową walutą, w której prowadzi się transakcje i ryma oszczędności.

zachód od Dniepru i sięga dawnej, przedwojennej granicy Rzeczypospolitej. Są to ziemie, które przypadły Rosji pod koniec osiemnastego stulecia i pozostały w granicach państwa rosyjskiego, a potem radzieckiego do 1991 roku. W takiej sytuacji znalazł się m. in. Kamieniec Podolski. Tu nacjonalizm ukraiński jest jeszcze słaby, utrzymują się natomiast dość liczne grupy ludności polskiej, m. in. w Zytomierzu. W samym Kamieńcu mieszka dziś 2 tys. Polaków.

Przed czterema laty odnowiona została decyzja papieża diecezja kamieniecka, obejmująca południową Ukrainę i Krym. Kieruje nią polski biskup, mający siedzibę w historycznej katedrze kamienieckiej, najciężniejszym zabytku tego miasta.

Zachodnia Ukraina jest "zalaną" polskimi towarami

I wreszcie zachodnia Ukraina, ta, która do 17 września 1939 roku znalazła się w granicach Drugiej Rzeczypospolitej. Tu polskie wpływy

SPORT

Pikarska őrda

Dzisiaj na stadionach naszego kontynentu będie wielki dzieł pikarski. W ramach eliminacji do mistrzostw Europy odbędie się 21 spotkań. W grupie I Polska (11 pkt) w Zabrzu grać będie z liderem — drużyną Rumunii (17). Polska ma szansę na wygraną, bowiem Rumuni stawili się na mecz w osłabionym składzie. Nie moge w spotkaniu uczestniczyć Raduciu i Dumitrescu (kartki), Belodedici (brak przynależności klubowej) i Hagi (kontuzja), a są oni przecież trzonem drużyny. Rumuński trener A. Iordaneanu jest jednak dobrej myśli. W tej grupie odbędie się też mecze Słowacji — Izrael i Francja — Azerbejdżan.

Grupa 2: Belgia — Dania, Macedonia — Armenia, Hiszpania — Cypr; Grupa 3: Turcja — Węgry, Szwecja — Szwajcaria. W grupie 4 nas najbardziej interesuje spotkanie Litwy — Ukrainy, które odbędie się w Wilnie. W pierwszym meczu tych drużyn, rozegranym w Kijowie zwyciężyli litewscy piłkarze — 2:0. Jak będie tym razem? Przed tym spotkaniem na koncie Litwy, zajmującej 3 miejsce w grupie, jest 13 pkt, a Ukrainę po zgrupowaniu 10 pkt zajmuje 4 pozycję (oba zespoły rozegrały 7 meczów). Na czele tabeli turniejowej znajdują się Chorwacja (19 pkt, 8 meczów) i Wochoy (13, 6). Dziś odbędie też w tej grupie spotkanie Wochoy — Słowenia.

Grupa 5: Luksemburg — Malta, Czechy — Norwegia, Holandia — Białoruś; grupa 6: Łotwa — Liechtenstein, Austria — Irlandia; grupa 7: Albania — Bułgaria, Niemcy — Grecja, Walia — Mołdawia; grupa 8: Wyspy Owcze — Rosja, San Marino — Grecja, Szwecja — Finlandia.

Wileński maraton

9 września z geograficznego centrum Europy (niedaleko Wilna) wystartuje tradycyjny bieg maratoński, którego meta będie w Wilnie. Jest to trzeci maraton w ramach Grand Prix Nadbaltyki. Pierwszy etap odbył się w maju, w Tallinie, a drugi w lipcu w Rydze. Obok zawodowców w biegu mogą brać udział również amatorzy. Dla tych, którym maraton jest za długi dystans (42 km 195 m), organizatorzy uwzględniłi biegi na 10 lub 5 km. Trasa maratonu będie prowadzić starą szosą Wilno-Uciana przez Niemczyny, ulicami Antokol, Vileńcio, Juozapavičiaus. Prawo startu mają osoby powyżej 18 lat. Uczestnicy rywalizować będie w różnych katego-

riach. Kobiety zostaną podzielone na 9, a mężczyźni na 10 grup wiekowych. Zwycięzcy otrzymają cenne nagrody, a triumfator głównego biegu zdobędie prawo startu w maratonie bostońskim.

Igrzyska wojskowych

Dzisiaj w Rzymie z udziałem zawodników z ponad 100 krajów rozpoczynają się I Wojskowe Igrzyska Sportowe, których organizatorem jest Międzynarodowa Rada Sportu Wojskowego (CISM). Na imprezę udato się 32 zawodników z Litwy. Będie oni walczyć o medale w lekkiej atletyce, spadochroniarstwie, judo, boksie i strzelectwie. O wiele licześniejszą grupę wydelegowała Polska — 160 osób. Wystąpią oni w 14 dyscyplinach sportowych.

Kolarski wyścigi

* Drugi etap kolarskiego wyścigu Tour de Pologne ze Skiermiewic do Radomia (150 km) wygrał Polak Z. Spruch. Drugie miejsce zajął lider wyścigu Holender S. de Jongh, a trzecie Polak A. Krzeszowski. Holender o 3 sek. wyprzedza Spruch a o 5 sek. Wochoa M. Radasiełigo.

* Triumfatorami drugiego etapu wyścigu Dookoła Hiszpanii został Włoch G. Frangoni i objął prowadzenie w klasyfikacji generalnej.

Turniej US Open

Na otwartych mistrzostwach Stanów Zjednoczonych (IV turniej wielkoszlemowy) dobrze, jak na gospodarzy przystało, spinają się Amerykanie. Do "16", która walczyć będie o nagrody, zakwalifikowali się aż 8 zawodników tego kraju.

W czwartej rundzie turnieju A. Agassi (USA) pokonał swego rodaka J. Palmera, P. Korda (Czechy) — V. Spadea (USA), B. Becker (Niemcy) — M. Rosseta (Szwajcaria). W grze pojedynczej kobiet C. Martinez (Hiszpania) wygrała z Z. Garrison (USA), M. Seles (USA) z A. Hrubec (Niemcy), J. Novotna (Czechy) z K. Studeniková (Słowacja).

Bardzo dobrze rozpoczęła występ w turnieju dziewczyn Polka A. Olża, która w pierwszej rundzie pokonała Amerykankę E. Boisclair.

A. Grubba w Master Cup

8-10 września w Hameln rozegrany zostanie europejski turniej Master Cup w tenisie stołowym. Z powodu choroby z występu zrezygnował J.P. Gatien (Francja). Eksmistrza świata zastąpi Polak Grubba. Pula nagród w Master Cup wynosi 120 tys. marek niemieckich i jest jedną z największych w historii turniejów tenisa stołowego.

Wrześniowy numer "Spotkań"

Ukazał się wrześniowy numer gazety parafii Św. Ducha "Spotkania". Na stronie tytułowej artykuł redaktora Tadeusza Jasińskiego "A jednak..." o fakcie odciecia lubianych przez parafian ojców dominikanów Wilota i Dariusza do klasztoru OO. Dominikanów przy kościele św. Jakuba i Filipa, wyświęconego 17 sierpnia br.

O swej drodze do poznania Boga i nawróceniu się opowiada Marek z Detroit w artykule pt. "Osobliwie poznatem Jezusa". O błogosławieństwie papieskim, które otrzymali Polacy-Więźniacy Polityczni i Zesłańcy lat 1939-1956 pisze Romuald Gieczyński, prezes Polskiej Sekcji WWWPZ. Była alkoholiczka Teresa zapoznaje czytelnika ze swym życiem, naznaczonym nabogiem pijawstwa i o wyleczeniu się z tej jakże straszliwej w skutkach choroby. Tym, którzy chcą

poznać mechanizm działania szatana i chcą się utrzeć przed nim, pomocy zapewne będzie artykuł Dariusza Lewickiego TChr pt. "Diabeł i jego ogon". Dla młodzieży polecam przedruk z pisma "Mińskie się" zatytułowany "Cytując "Bravo", "Popcorn", "Dziwczynę", zdradzasz Jezusa". O katechezie w szkole pisze ks. Jan Kasikiewicz, kierownik Polskiego Centrum Katechetycznego.

Poza tym stałe rubryki "Stół Słowa", "Z życia kościoła", "Z życia parafii", "Małe spotkania" oraz nowa rubryka "Mam pytanie", na które odpowiada ks. Wojciech Górlicki z Ejczyżek.

Gazetę "Spotkania" można nabyć w przykościelnym kiosku oraz u młodzieży z Rodzinki Dominikańskiej.

Jan LEWICKI

Na zamówienie klienta wykonujemy różnokolorowe

REKLAMY NEONOWE

Zaletą tych reklam jest to, że są tanie w zainstalowaniu, małoenergochłonne

EFEKTYWNE W UŻYCIU!

Nasz adres: Wilnius, Kuršių 2, tel. 63-28-55, 66-00-37.

(Zam. 1093)

7 września br. o godz. 11.00 w Mariampolu (rejon wileński, 18 km zszali lidzkiej) zostanie otwarta

WYSTAWA-SPRZEDAŻ POLSKIEGO SPRZĘTU ROLNICZEGO

Zapraszamy obejrzyć ekspozycję lnf. pod tel. 54-33-24, 23-75-27.

(Zam. 1100)

ŠALDYMŲ ĮRANGA (urządzenia chłodnicze)

MONTUJEMY, OBSŁUGUJEMY I REMONTUJEMY SPRZĘT CHŁODNICZY, KUCHENNY, WAGI, APARATY KASOWE.

Stare tradycje — niezawodne usługi

Nasz adres: Wilnius, Kuršių 2 tel.: 66-19-30 fax.: 63-95-57

(Zam. 1108)

Z powodu tragicznej śmierci lekarza z Kliniki Psychoneurologicznej w Nowej Wilejce

Jonasa RAZALIŪNASA

serdeczne współczucia najbliższym Zmarłego wyrażają rodziny pacjentów leczonych przez ś.p. doktora

Wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci nieodżałowanej

koleżanki Heleny RYMPO

składa Rodzinnie i Bliskim administracja i nauczyciele Szkoły Średniej nr 36 w Wilnie

Z głębokim smutkiem żegnamy nieodżałowanej pamięci naszego dyrektora

Anatolija NIKANDROWA

i podziwiamy ból Rodziny Zmarłego

Grono nauczycielskie i uczniowie Rudomińskiej Szkoły Średniej nr 1

Po wysokiej cenie SKUPIJEMY złom metali kolorowych. Tel. 74-95-44. (Zam. 1133)

ZALATWIAMY DOKUMENTY na wyjazdy zagranicę dla grup i indywidualnie do Rosji, na Ukrainę, Białoruś. Oferujemy podróże komercyjne do Moskwy i na Ukrainę. Potrzebni są agenci w rejonach (licencja 001067). Vilnius, tel. 44-15-55. (Zam. 1145)

SPRZEDAJEMY 3-pokojowe mieszkanie przy ul. Kaštonų z telefonem i balkonem w cenie 26.500. Tel. 28-34-95. (Zam. 1181)

ZATRUDNIAMY W POLSCE tynkarzy, kamieniarzy, betoniarzy i cieśli. Vilnius, tel. 23-75-53. (Zam. 1192)

Przypleszną metodą UCZĘ POTOCZNEGO JĘZYKA LITEWSKIEGO. Sprzedaję audiokasety. Zwracać się: Vilnius, tel.: 44-04-96. (Zam. 1194)

SPRZEDAMY 2-pokojowe mieszkanie w Fabjoniškach (2 piętro, balkon, telefon). Tel. 66-04-77. (Zam. 1182)

To miejsce czeka na Twoją reklamę

KALENDARIUM * Środa (6.IX) jest 249 dniem 1995 r. Do końca roku 116 dni. * Znak Zodiaku — Panna. * Imieniny: Beaty, Bertranda, Eugeniusza, Petroniusza. * Wschód Słońca — 6.33, zachód — 20.00. Długość dnia 13 godz. 27 min.

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 6 września zachmurzenie z przejaśnieniami, krótkotrwałe opady, możliwa burza. Wiat o zmiennych kierunkach. Temperatura 17-19 stopni. 7 września możliwe lokalne opady. 8 września bez opadów. Temperatura w nocy 8-13, w dzień — 17-22 stopnie.

KURIER WILEŃSKI Wydawca ZSA "Kurier Wileński" Drukuje Państwowe Przedsiębiorstwo "Spauda"

Redaktor naczelny Czesław MALEWSKI Nasz adres: Laisvės pr. 60. 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika Kod 67218 ISSN 1392-0405 SL 322

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz redakcji — 42-79-49. DZIAŁY: polityczny, problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny — 42-78-54, aktualności krajowych — 42-79-84, życia wsi — 42-79-88, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, stołeczny, kultury — 42-79-77, handlu, usług, "Magazyn rodzinny" — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, listów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Korespondencja na rejon wileński — 42-79-68, 45-03-95, sołecznicki — 52-780, święciański — 47-59-49, trocki i szyrwiński — 42-69-65, 47-04-95, fotokorespondenci — 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamy do "Kuriera Wileńskiego" przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65 w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbliżone z opinią redakcji. Dyżurny redaktor Krystyna ADAMOWICZ